

PENSUM

BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Med vekt på kulturelt mangfold

2.STUDIEÅR

2015-2016

BMSRL2020 Samfunn, religion og etikk 2

- Askland, L. og Rossholt, N. (2009) *Kjønnsdiskurser i barnehagen* Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 3.1-3.5 (s.145-188) (43 s)
- Askland, L. (2011). Betydningen av det personlige i en likestillingspedagogikk. I V. Glaser et al. (red) *Barnehagens grunnsteiner, formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Båtnes, P. I og Egden S. (red.) (2012): *Flerkulturell forståelse i praksis*. Oslo: Gyldendal Akademiske. Kap 1, 2, 3 og 5
- Dahl, Ø. (2013) *Møter mellom mennesker – innføring i interkulturell kommunikasjon*. Oslo: Gyldendal Akademiske. Kap 1, 2, 3 og 9.
- Dyregrov, A. (2010) *Å ta avskjed Ritualer som hjelper barn gjennom sorg* Bergen: fagbokforlaget
- Eidhamar, L.G (2014): *Små mennesker – stort mangfold Religioner og livssyn i barnehagen* Kristiansand: Høyskoleforlaget 2.utgave kap 1,2 4-6
- Eriksen, T. H. og Sajjad, T. A. (2015). *Kulturforskjeller i praksis*. Oslo: Gyldendal akademiske. Kpt 4,6,7,8,9,11
- Glaser, V.(2013) *Foreldresamarbeid.Barnehagen i et mangfoldig samfunn*.Oslo:Universitetsforlaget. Kap 6-12. (s.61-143) (82 s.)
- Gottvassli, K-Å.(2013) *Boka om ledelse i barnehagen*.Oslo:Universitetsforlaget (203 s)
- Jansen, T.T. (2008) Å arbeide mot det ukjente – prosjektarbeid med barn i barnehagens faglige virksomhet. I T. Moser og M. Pettersvold (red.) *En verden av muligheter – fagområdene i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget (ss 175-197)
- Kristiansen, T. (2011) Medvirkning – uendelig vanskelig, fantastisk enkelt! I V. Glaser et al. (red) *Barnehagens grunnsteiner, formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Larsen, A.K. og Slåtten, M. V. (2010). *En bok om oppvekst*. Bergen: fagbokforlaget. Kpt 8, 9, 10, 11
- Leer-Salvesen, P. og L.G. Eidhamar (2014): *Nesten som deg selv* 4.utgave Cappelen Damm
- Moen K.M. og Granrusten P.T. (2011) Demokrati – et mangesidig begrep til inspirasjon og utfordring. I V. Glaser et al. (red) *Barnehagens grunnsteiner, formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Moen, K.H. (2011): *Nærmiljø og samfunn i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1, 2, 3, 4, 8, 9

Odegard N. og Rossholt N. (2008) Barna i byen – former i Brevik. Nærmiljø og samfunn. I T. Moser og M. Pettersvold (red) *En verden av muligheter – fagområdene i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.) (s.137-152)

Olsholt, Ø., Lahaise, M. og Schjelderup, A. (2008): *Filosofiske samtaler i barnehagen å ta barns tenkning på alvor* Oslo: Kommuneforlaget s 13-86

Sand,S.(2008) *Ulikhet og fellesskap.Flerkulturell pedagogikk*.Vallset: Oplandske Bokforlag Kap.1,2,3,4 og 6(s. 15-107 + 159-92) (159 s) (Også på pensum i STM, kap.5))

*Schultz J.-H. og Raundalen , M. Barn i vanskelige livssituasjoner – pedagogisk krisehåndtering i barnehagen i Thoresen, I.T., og Winje,G. (2013) *Religioner, mangfold og etikk i barnehagen* Oslo: Cappelen Damm Akademiske s222-241

Seland, M. (2011). Individet og fellesskapet – valgfrihet og medvirkning som konkurrerende praksiser i dagens barnehage. I V. Glaser et al (red) *Barnehagens grunnsteiner, formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Sødal, H.K (2014): *Kristen tro og tradisjon i barnehagen* , Oslo, Cappelen Damm 5.utgave kap 1-6

Temahefter, veiledere ol:

Gjervan,M (2006) *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. Oslo: Kunnskapsdepartementet

Jusu,R.& Eira Bjørn, I.M.(2006) *Temahefte om samisk kultur i barnehagen*

Rossholt, N.(2006) *Temahefte om likestilling i det pedagogiske arbeidet i barnehagen* Oslo:Kunnskapsdepartementet

GENDER LOOPS Eksempelsamling som kan fremme likestilling og kjønns sensitivitet i barnehagen.

I kompendium *

BMSTM2040 Språk, tekst og matematikk

Alfheim, I. & Fodstad, C. D. (2014). *Skal vi leke en bok? Om språkstimulering gjennom bildebøker*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 6

*Aukland, S. (2013) Overgang barnehage-skole. I Kvello, Ø.(red.) *Barnas barnehage 1.Målsettinger, føringer og rammer for barnehagen*. Oslo: Gyldendal

*Aukland, S. (2015) Faren for skoletvang for femåringene. I *Første steg 272015*(s.64-67)

Bilalovic, N. (2015): *Musikken i språket – språket i musikken*. Oslo Universitetsforlaget. s50-90

Devold, E.H. (2008). *Fem, seks – det kommer en heks – praktisk matematikk i barnehagen*. Oslo. GAN Aschehoug.

Devold, E.H. (2008). *En, to – støvel og sko. Matematikk og de minste i barnehagen*. Oslo. GAN Aschehoug.

Giæver, K. *Inkluderende språkfelleskap i barnehagen*. Oslo: Fagbokforlaget. Kap. 1-3.

*Gjems, L.(2011) Hverdagssamtalene-barnehagens glemte læringsarena? I Gjems, L. & Løkken, G.(2011) *Barns læring om språk og gjennom språk. Samtaler i barnehagen*. (s. 43-67)Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Hamre, O. m.fl (2011) *Fargespill* Bergen: Fagbokforlaget

Husby, O., Kibsgaard, S. (2014): *Norsk som andrespråk. Barnehage og barnetrinn*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5

*Hva er best for femåringene-barnehage, skole eller «skolsk» barnehage? I *Første steg, 2/2014*, s.8-19) Oslo: Utanningsforbundet.

Høigård, A. (2013): *Barns språkutvikling. Muntlig og skriftlig*. Oslo: Universitetsforlaget. kap. 3, 4, 6-12

Jæger, H. (2012). Barndommens medialisering – og de voksne. I Jæger, H. & Torgersen, J. K. (red.) *Medialisert barndom. Digital kultur i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kanstad, M. (2015). Barnehagen som arena for minoritetsspråklige ettåringers meningsfulle kommunikasjon I Kibsgaard, S. & Kanstad, M. (2015) *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget

Kibsgaard, S. (2014). Uterommets muligheter for barns fortelling og undring. I Sæther, M. & Hagen, T.L. (red) *Kreativ ute. barnehagepedagogikk med uterommet som læringsarena*. Bergen :Fagbokforlaget

Nakken, A.Hj. og Thiel, O. (2014). *Matematikkens kjerne*. Bergen. Fagbokforlaget

Olsen, T.M & Bratland, K(2014) Språkstimulering i uterom. I Sæther, M.& Hagen, T.L.(red) *Kreativ ute. barnehagepedagogikk med uterommet som læringsarena*. Bergen: Fagbokforlaget(s.129-145)

Reikerås, E. og Fauskanger, J. (2008). Ti er ikke ti, men fem. I: S. Kibsgaard (red). *GLSM i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 128-143.

Sand,S.(2008) *Ulikhet og fellesskap. Flerkulturell pedagogikk*. (s.109-158) Vallset: Oplandske Bokforlag Kap.5

Semundseth, M. & Hopperstad, M. (2013). *Barn lager tekster. Om barns tidlige tekstproduksjon og de voksnes betydning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Semundseth, M. & Hopperstad, M. (2010): "Hiv og hoi": Brevskrivning til Kaptein Sabeltann – en meningsfull skrivesituasjon i klasserommet på 1.trinnet? I J. Smidt (red.). *Skriving i alle fag - innsyn og utspill*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. (s. 67-89)

Temahefter, veiledere ol:

NAFO: *Ressurshefte –flerspråklig arbeid i barnehagen*

http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/10/NAFO_Ressurshefte_Barnehageansatte_1-korr.pdf

NAFO: *Barn i flerspråklige familier*

<http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/10/Barn-i-flerspr%C3%A5klige-familier.pdf>

NOU 2010 *Med forskertrang og lekelyst*. Kap 8 om skoleforberedende aktiviteter.

Utdanningsdirektoratet: *Språk i barnehagen.Mye mer enn prat*

http://www.udir.no/Upload/barnehage/Pedagogikk/Veiledere/Spr%C3%A5kveileder/Udir_sprakveilederDIGITAL.pdf?epslanguage=no

Veileder *Fra eldst til yngste. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Høigård, A.,Mjør,I. & Hoel,T.(2009).*Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsløftet(2006) Læreplan i norsk og matematikk. Kompetansemål etter 2.årstrinn.

Reikerås, E. (2006). *Temaheftet om antall, rom og form i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

BMNHB2030 Natur, helse og bevegelse

Bakke, H.H. K., 2013. Natur 1 – Barn opplever naturen. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Bakke, H. H. K., 2013. Natur 2 – Barn utforsker naturfenomener. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Kanstad, M.(2015) Språk, mestring og identitet. Kommunikasjon via tolk i tilvenningsfasen i barnehagen. I Kobsgaard, S. & Kanstad, M.(red)*Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*.Bergen:Fagbokforlaget

Kolle, T., Larsen A.S. & Bente Ulla(2010) *Pedagogisk dokumentasjon-inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen :Fagbokforlaget Kap.1-8

Lundheim, Rolv, 2013. Helse – Forebyggende helsearbeid i barnehagen. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Sandseter, E.B., Hagen, T. L. og Moser , T.(red) (2013). Barnehage 3 *Kroppslighet i barnehagen pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. Oslo: Gyldendal kap 1-4,6-9, 11, 16-19, 21, 24

Sjøvik, P.(red.)(2007) *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i førskolelærereutdanningen*. Kap.6,7 og 10

Skaaden , H.(2013)*Den topartiske tolken. Lærebok i tolkning*.Oslo:Universitetsforlaget. Kap.1,3 og 4.

Sæther, M. & Hagen,T.L (red.)(2014) *Kreativ ut*. Bergen :Fagbokforlaget Kap. 1,2,3,4,11 og12

Temahefter, veiledere ol:

Lysklett, O.B (2016) *Temahefte om natur og miljø*.Oslo:Kunnskapsdepartementet

Mørland, B (2006) *Temahefte om barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagen*.Oslo:Kunnskapsdepartementet

Helsedirektoratet, 2011. Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen:

<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/retningslinjer-for-mat-og-maltider-i-barnehagen/Sider/default.aspx>

Mat på tur Kompendium(deles ut)

HLR Kompendium(deles ut)